

**VIREKEMATERIAALI RYHMÄ-
TYÖSKENTELYYN
YHTEISÖLLISESTÄ
OPIKSELUHUOLLOSTA**

**INSPIRATIONSMATERIAL
TILL GRUPPARBETE**

**LÄHTEET: SELVITYKSET OPIKSELUHUOLLOSTA,
KOULUTERVEYSKYSELY, HYVINVOINTIAREENAN 2019
MATERIAALEJA, DUODECIM:KOULUN TERVEYSKIRJASTO,
AJANKOHTAISIA ARTIKKELEITA JA TUTKIMUSTIETOA (MM.
TUOMO VIRTASEN VÄITÖS)**

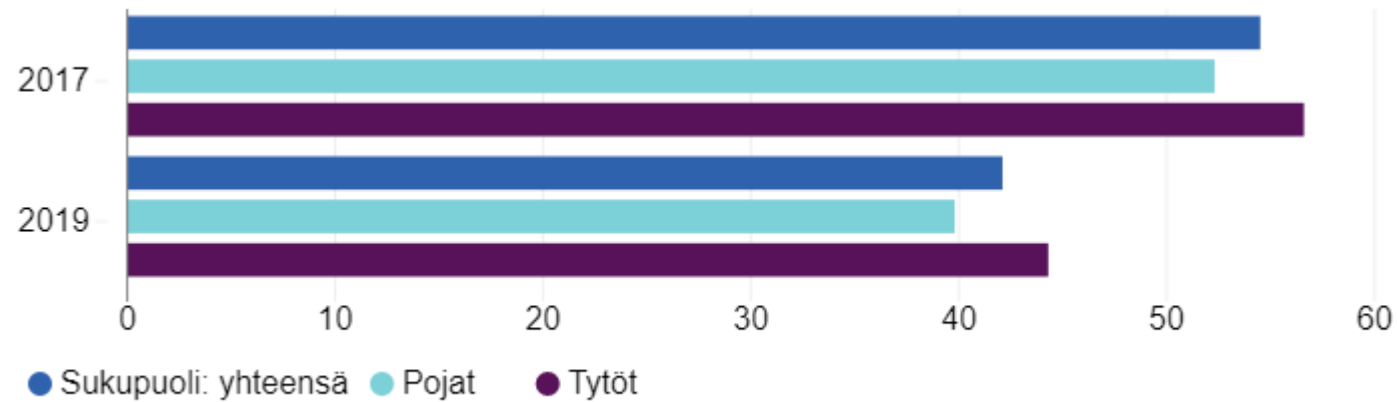
KUVAKAAPPAUKSIA HYVINVOINTIAREENALTA!

POISTETTU DIOISTA

THL: Kouluterveyskysely 2019

Kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä, %

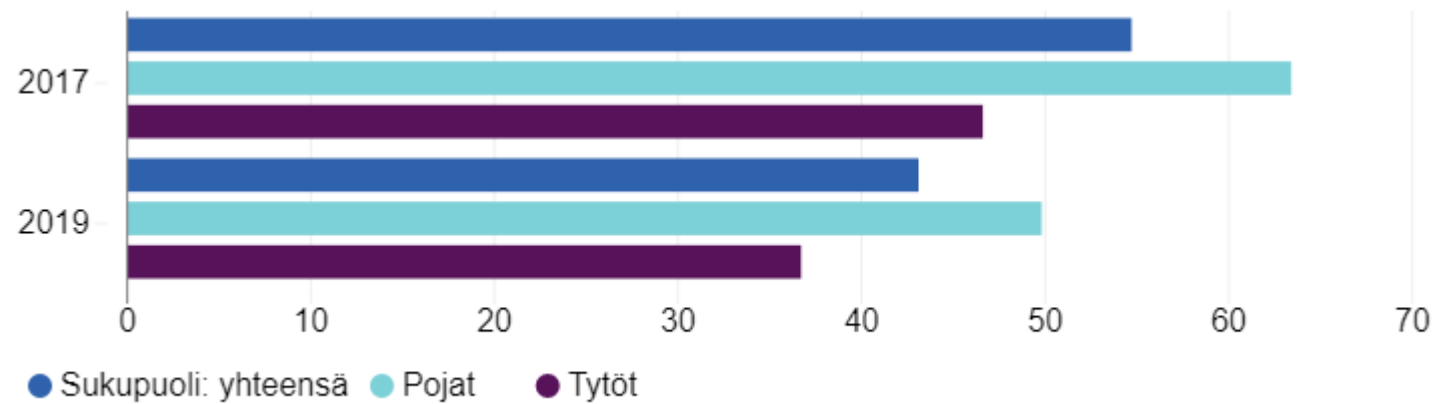
Koko maa, Perusopetus 4. ja 5. lk

THL: Kouluterveyskysely 2019

Kokee olevansa tärkeä osa koulu yhteisöä, %

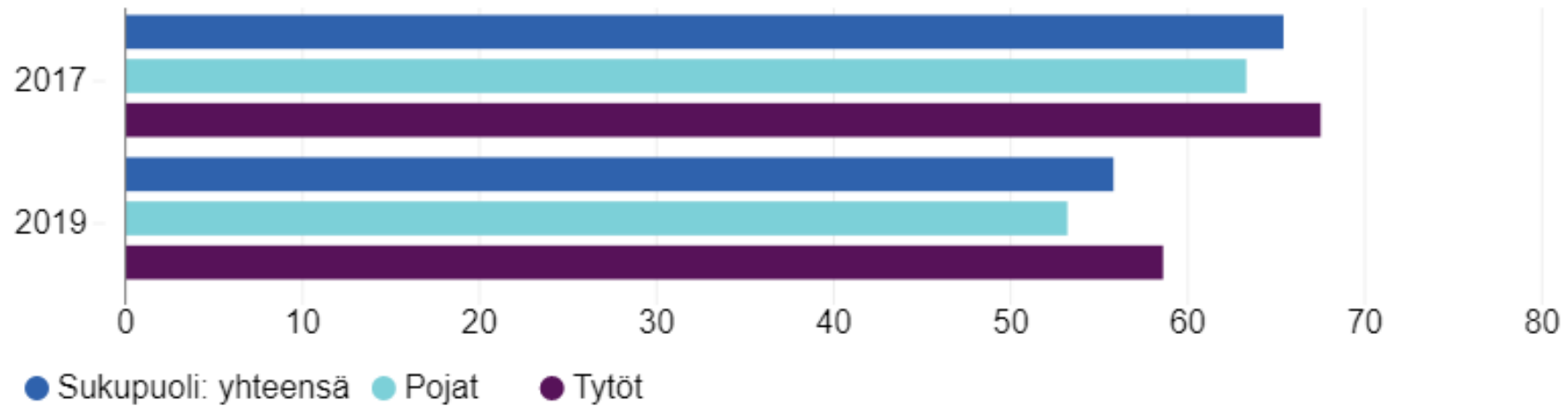
Koko maa, Perusopetus 8. ja 9. lk

THL: Kouluterveyskysely 2019

Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä, %

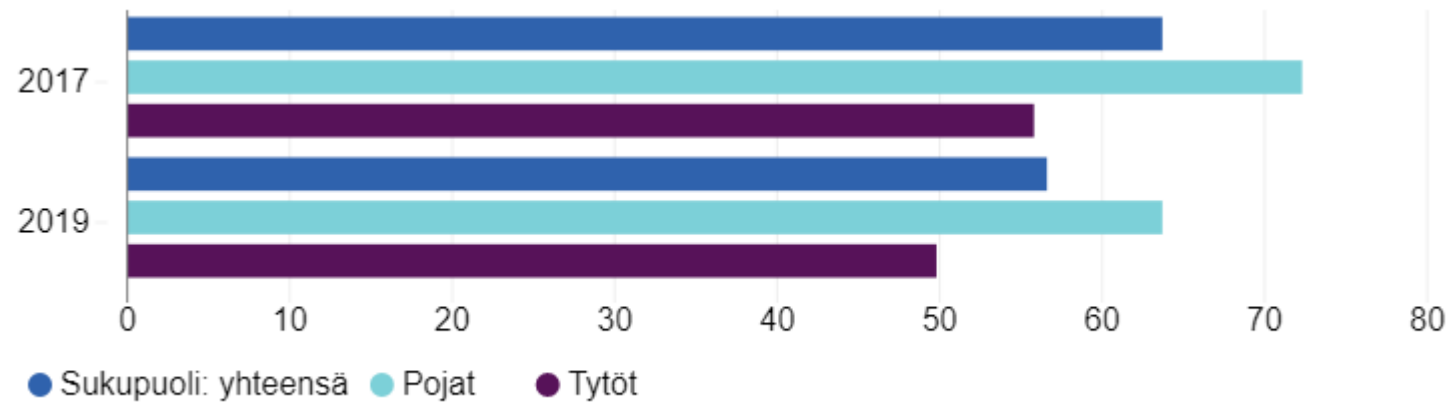
Koko maa, Perusopetus 4. ja 5. lk

THL: Kouluterveyskysely 2019

Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä, %

Koko maa, Perusopetus 8. ja 9. lk

Monialaisen yhteistyön kehittäminen - hyvää materiaalia

Luo luottamusta - suojele lasta

-opas ja verkkokoulutus yhteistyöstä

<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/ajankohtaista/luo-luottamusta-suojele-lasta-opas-ja-verkkokoulutus-yhteistyosta>

<https://www.koulunterveyskirjasto.fi/>

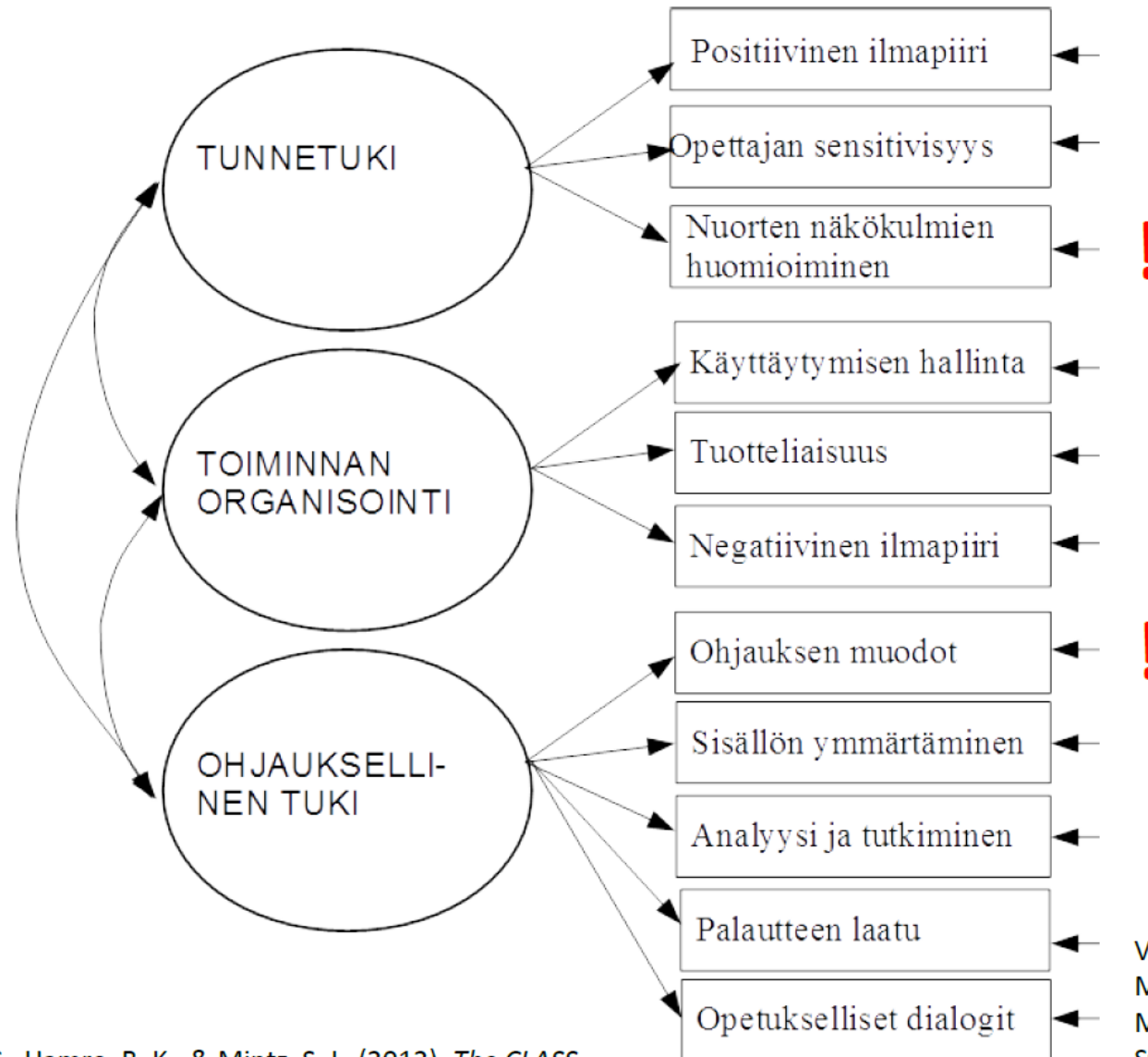
Katso Benin johdanto tiimityötaitojen kurssiin nuorille

<https://www.koulunterveyskirjasto.fi/aihe/arvostava-kohtaaminen/tiimityotaitojen-kurssi-nuorille>

Kuinka tukea kiinnittymistä oppitunnilla? Vuorovaikutuksen näkökulma

Pianta, R. C., Hamre, B. K., & Mintz, S. L. (2012). *The CLASS-Secondary manual*. Charlottesville: University of Virginia.
OTF 21.4.2017, Tuomo Virtanen, JY
Pressley, M., Dolezal, S. E., Raphael, L. M.,

Virtanen, T. E. ; Pakarinen, E. ; Lerkkanen, M.-K. ; Poikkeus, A.-M. ; Siekkinen, M. ; Nurmi, J.-E. (2017). A Validation Study of Classroom Assessment Scoring System—Secondary in the Finnish School Context. *The Journal of Early Adolescence*.

Kiinnittyminen 3-portaisen tuen mallissa

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTO

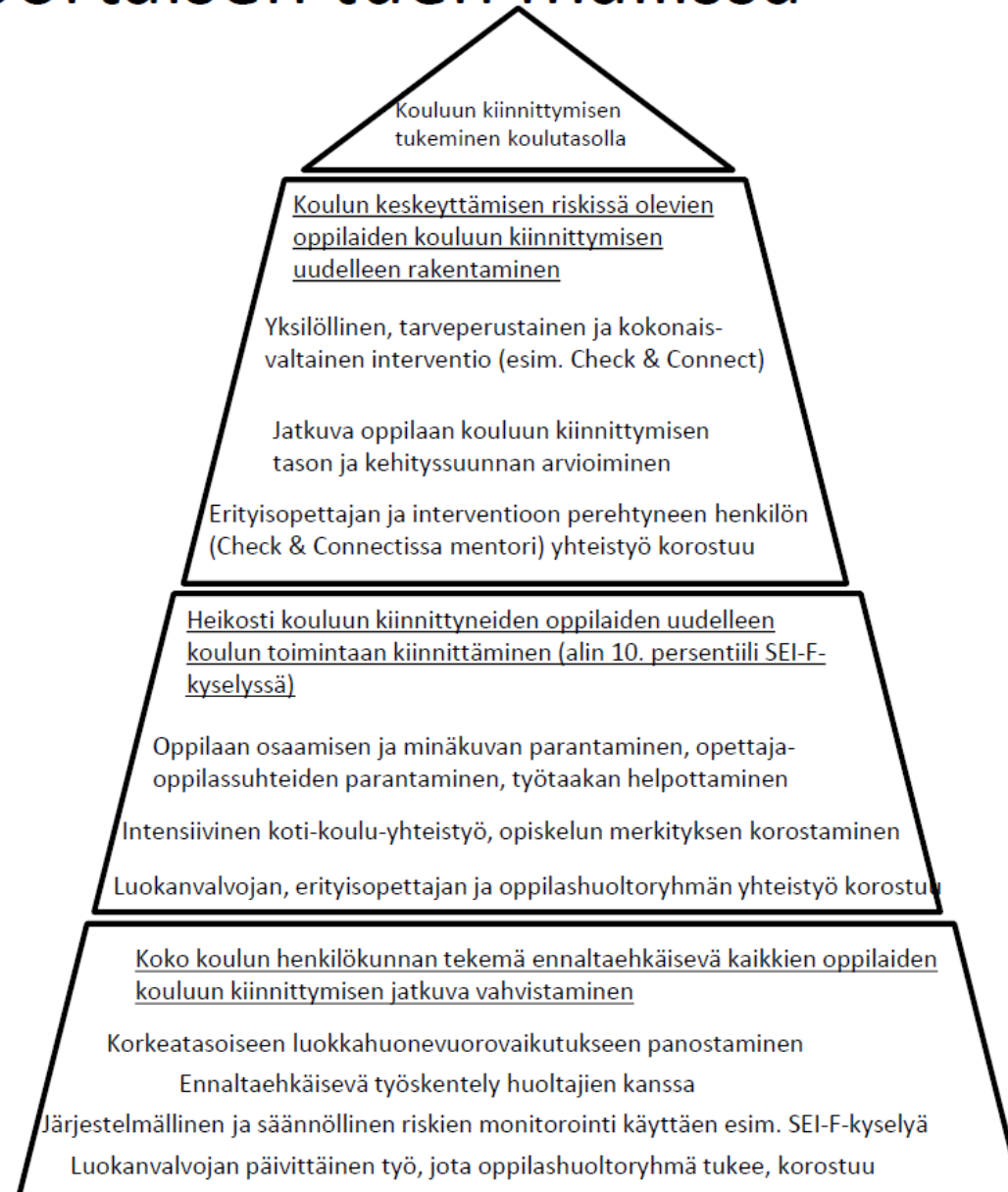
Oppilaan kouluun kiinnittymisen uudelleen rakentaminen silloin, kun oppilas on jo osittain tai kokonaan irtaantunut koulusta (Reconstructing)

YKSILÖKOHTAINEN JA YHTEISÖLLINEN OPPILASHUOLTO

Oppilaan uudelleen kouluun kiinnittäminen (Reconnecting)

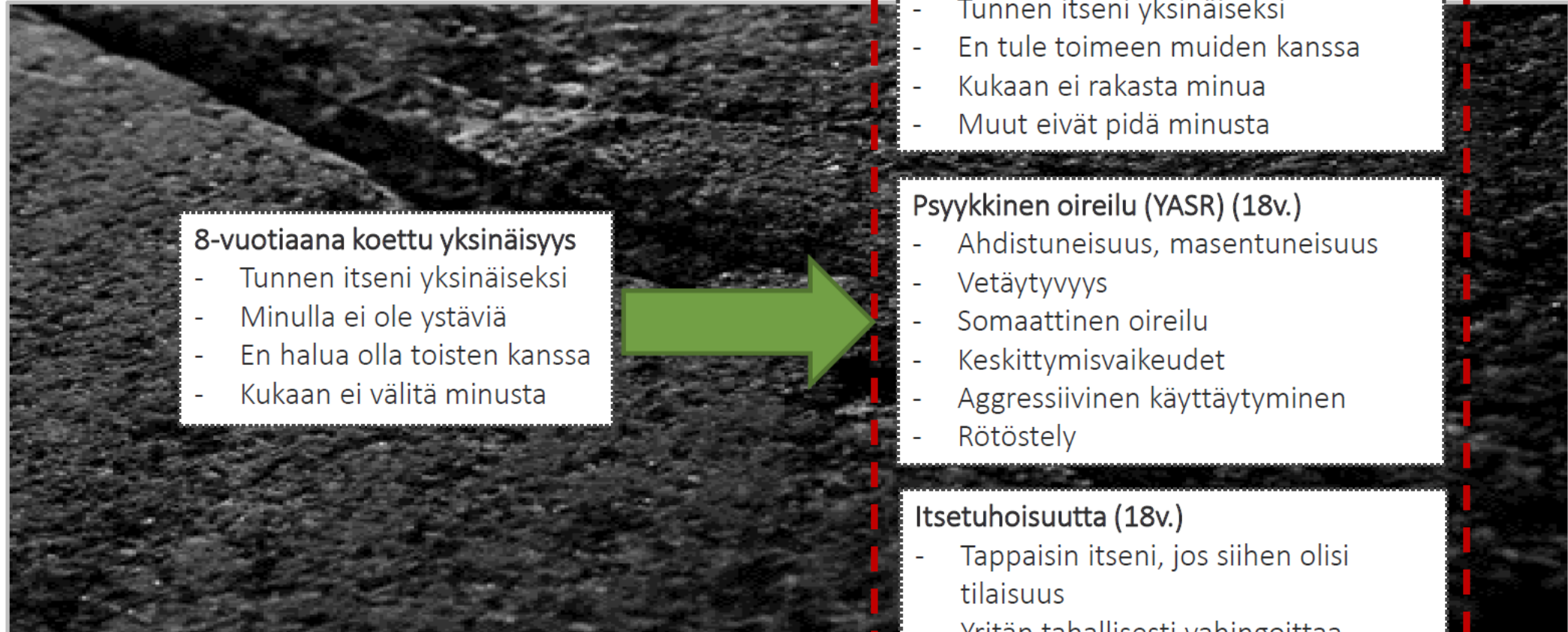
YHTEISÖLLINEN OPPILASHUOLTO

Oppilaan kouluun kiinnittymisen jatkuva vahvistaminen (Reaffirming)

Virtanen, T. (2016). Student Engagement in Finnish Lower Secondary School.

https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/51568/978-951-39-6783-3_vaitos_2110_2016.pdf?sequence=5

Yle areena Some Deep Story

Vantaalla kaikki opettajat koulutetaan mielenterveyden eksperteiksi

Yksi keino ehkäistä ennalta mielenterveysongelmia on antaa kouluille lisää työkaluja lasten hyvinvoinnin tukemiseen.

Maija Aalto HS

Julkaistu: 29.9. 2:00

KUN Ylästön koulun kuudesluokkalaiset musikantit ovat esiintyneet, he puhuvat siitä, miltä esiintyminen tuntui. Jännittikö esimerkiksi? Sitten tehdään toinen keskustelukierros, jolla saa sanoa, mitä hienoa kaverin esiintymisestä jäi mieleen.

Musiikkiluokkalaisilla on nimittäin käytössä yksi tulevia mielenterveysongelmia ehkäisevä tekijä: opettaja **Päivi Pitkäranta**.

Vantaan alakoulujen opettajia ja päiväkotien henkilökuntaa on jo vuosia koulutettu mielenterveystaidoissa. Tänä lukuvuonna samaa tehdään myös yläkouluissa.

Kaikki opettajat ja oppilashuollon työntekijät käyvät verkkokoulutuksen, ja osa syventyy aiheeseen vielä perusteellisemmin työpajoissa. Kaikilla kouluilla pitää olla käytössä jokin menetelmä, jolla oppilaat voivat vahvistaa sosiaalisia taitojaan ja tunnetaitojaan.

MIELI RY:N (entinen Mielenterveysseura) koulutuksia ja materiaaleja tai muita vastaavia menetelmiä käytetään toki lukuisissa muissakin Suomen kouluissa, päiväkodeissa ja nuorisotaloissa. Nykyinen opetussuunnitelmakin kehottaa miettimään monessa kohdassa hyvinvointia.

Vantaalla ollaan kuitenkin monia edellä, sillä työtä on tehty järjestelmällisesti ja kauan.

Pitkäranta sanoo, että koulutuksen avulla opettaja on saanut työhön uusia työkaluja. Kyse on myös ajattelutavan muutoksesta, joka vaikuttaa koulussa ihan kaikkeen. Pitää huomata joka päivä miettiä, miten lapset voivat. Lapsihan oppii parhaiten, kun hän voi hyvin.

"Ilmapiiirin on oltava niin myönteinen, että kaikki uskaltavat yrittää ja erehtyä", Pitkäranta sanoo.

Hänen luokassaan esimerkiksi kerätään muutenkin kuin esiintymisten jälkeen kehuja ja opetellaan tunnetaitoja eli esimerkiksi erilaiste tunteiden nimeämistä ja tunnistamista.

Hyvän etsiminen muista myös vähentää lasten välisiä riitoja.

"Riitapukarit joutuvat kirjoittamaan toisilleen tarinan. Se on juonikas keino: kirjoittaessa joutuu näkemään vaivaa ja alkaa nähdä asioita toisen ihmisen näkökulmasta", Pitkäranta sanoo.

"Oppilaiden mielenterveystaitoja vahvistamalla voidaan ehkäistä myös kiusaamista", sanoo opiskeluhuollon päällikkö **Tuija Harakka**.

MIELENTERVEYDEN edistämisen johtaja **Marjo Hannukkala** Mieli ry:stä kertoo, että lasten ja nuorten halutaan erityisesti oivaltavan, että mielenterveyskin on taito, jota voi opetella.

Opetus siis esimerkiksi vahvistaa itsetuntoa, vuorovaikutustaitoja ja kykyä säädellä kokemaansa kuormitusta. Silloin on enemmän työkaluja selviytyä elämän vastoinkäymisistä.

"On todella tärkeää, että nuori löytää omat vahvuutensa ja hänellä on sellainen olo, että hän tulee koulussa kuulluksi, kohdatuksi ja nähdyksi."

Espoossa löydettiin toimiva apu nuorten masennukseen: nopeasti apua omassa koulussa

Varhaisen puuttumisen menetelmää käytettiin nuorten lievien ja keskivaikeiden masennusoireiden hoitoon.

Kouluterveydenhoitaja Anna Merenheimo käyttää työssään ipc-menetelmää sellaisten nuorten kanssa, joilla on masennusoireita. Kuuden kerran keskusteluavulla oireet lievenivät merkittävästi. (KUVA: JUKKA GRÖNDAHL / HS)

Satu Pajuriutta HS

Julkaistu: 29.9. 2:00 , Päivitetty: 29.9. 5:54

ESPOOLAISTEN nuorten masennusoireet vähenivät, kun he saivat lyhytaikaista keskusteluapua koulussa.

Noin 60 espoolaisten yläkoulujen kuraattoria, psykologia ja terveydenhoitajaa sai Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (Hus), Helsingin yliopiston, kaupungin sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhteishankkeessa ipc-koulutusta eli opetteli antamaan nuorille niin sanottua interpersoonallista ohjantaa. Kouluttajina olivat Husin nuorisopsykiatrian työntekijät yhteistyössä Lontoon Anna Freud Centerin kouluttajan kanssa.

Tätä varhaisen puuttumisen menetelmää käytettiin nuorten lievien ja keskivaikeiden masennusoireiden hoitoon. Siihen kuuluu tavallisesti kaksitoista tapaamista, mutta kouluissa kokeiltiin lyhennettyä kuuden tapaamiskerran keskusteluapua.

Kokeiluun liittyi myös tutkimus, jossa selvisi, että kuuden kerran keskusteluavulla nuorten masennusoireet lievenivät merkittävästi.

~~Kiusaaminen~~ = Lainvastainen teko

Ohjeistus kouluille

- lainvastainen teko
- toimenpiteet
- seuraamukset

02:11

Ylkonstaapeli Matti Hirvonen: Toimintaohjeet kouluille

Tietoa oppilaille ja ohjeet opettajille:
Milloin oppilaan teko muuttuu lainvastaiseksi?

Lainvastaiset teot

- Toimintamallin vaikuttavuus

Toimintakulttuurin kehittäminen

- Erityislapset kohteina
- Aikuisen toiminta koulussa
- Syrjäytymisen ehkäisy

Vintiö-toiminta

- Ilmoituksesta Vintiö-tapaamiseen
- Vintiö-tapaamisen kulku
- Keskustelu laajenee
- Yksi tapaaminen riittää
- Nettitalkoot

<https://www.oppimaa.fi/oppitunti/lainvastaiset-teot/>

Vinkkejä opiskelutekniikkaan

JAKSOT

Katsottavissa

Tulossa

Kaikki

28 min

Jakso 1: Kehitä muistiasi

Sarja alkaa, 1/4. Kehitä muistiasi. Koulunkäyntiin kyllästynyt Rihem onnistuu nostamaan reilusti arvosanojaan parantamalla muistiaan.

to 15.8.2019

27 min

Jakso 2: Lue oikein

2/4: Lue oikein. Oikea lukutekniikka on tärkeää kaikissa aineissa. Nooa ja Martin näyttävät, millaista lukutekniikkaa käytetään ennen lukemista, luettaessa ja lukemisen jälkeen.

28 min

Jakso 3: Matikka on hauskaa

3/4: Matikka on hauskaa. Oppilaat eivät usein usko kykyynsä oppia matematiikkaa. Martin haastaa ysiluokkalaisten Albinin parantamaan matemaattisia kykyjään erilaisten tehtävien avulla.

28 min

Jakso 4: Keskity ja suunnittele

4/4: Keskity ja suunnittele. Kannattaa lieventää stressiä pönttämällä vähemmän ja suunnittelemalla enemmän.

to 15.8.2019

<https://areena.yle.fi/1-3051647>